

Kimer til organisasjonsdebatt?

Nyheter og reportasjer

Blir det organisasjonsdebatt på Legeforeningens landsstyremøte i oktober? Spørsmålet ligger i luften og helt konkret på bordet i form av innspill og utredninger som skal behandles. Men svaret veksler mellom ja, nei og kanskje, avhengig av øynene som ser.

Ti års tid er gått siden forrige organisasjonsdebatt i Legeforeningen, en tidkrevende prosess som strakte seg over flere år og ble avsluttet i 1994. Den resulterte blant annet i opprettelsen av yrkesforeninger og at både yrkesforeninger og fylkesavdelinger skulle inngå i Legeforeningens struktur. Det ble innført obligatorisk medlemskap i både yrkesforening og fylkesavdeling.

Noen møter spørsmålet om en ny gjennomgang av organisasjonsstrukturen med et gjesp. Andre vil mene at en tidkrevende organisasjonsdebatt er feil bruk av foreningens ressurser og at intern uenighet ikke løses gjennom omorganisering (1). Atter andre mener at tiden så absolutt er moden for en ny debatt om organisasjonsstruktur, og at debatten burde pågå kontinuerlig (2). Organisasjonsdebatt handler om tilpasningsdyktighet i forhold til endringer i samfunnet, om hvor makten skal ligge, og om hvilke oppgaver Legeforeningen skal konsentrere seg om. Uansett ståsted, kommer man ikke forbi at flere saker til høstens landsstyremøte bærer i seg kime til organisasjonsdebatt.

Bakke-utvalget

Det gjelder i særlig grad Bakke-utvalgets utredning, et utvalg oppnevnt av sentralstyret,

som har vurdert den økonomiske ansvarsfordelingen mellom hovedforeningen og yrkesforeningene (3). I henhold til mandatet, skulle utvalget ikke anbefale vesentlige endringer i dagens organisasjonsmodell. Det anser heller ikke flertallet i utvalget at man gjør i de åtte punkter som er foreslått for å bedre oversikten og ressursutnyttelsen. Men ved to av punktene er Yngre legers forening av en annen oppfatning. Det gjelder forslaget om at alle yrkesforeninger heretter skal betjenes av hovedforeningens sekretariat, samt at hovedforeningen skal stå for opplæring av tillitsvalgte. Forslaget berører direkte Yngre legers forening, som i dag har eget sekretariat og opplæring av tillitsvalgte (se ramme). Mindretallet, representanter fra Yngre legers forening, mener at forslagene medfører vesentlige endringer i organiseringen av Legeforeningen (2), og vil fjerne punktene fra utvalgsinnstillingen.

Bakke-utvalget tar også til orde for å innføre totalkontingent, noe som krever endring av § 19 i Legeforeningens lover. Man mener at det vil forenkle kontingentinnkrevingen og skape et bedre system for fordeling av kontingentinntektene. Yngre legers forening slutter seg til forslaget til lovendring, men har igjen et våkent øye på organisasjonsstrukturen: Yrkesforeningen støtter innføring av totalkontingent under forutsetning av at de oppgaver og funksjoner som yrkesforeningene forvalter i dag, blir ivarettatt som i dag.

Lønn, fag eller begge deler?

Skal Legeforeningen få en mer markant fagforeningsprofil, eller bør fagutvikling og helsepolitiske spørsmål også stå på foreningens dagsorden? Kan bredde i arbeidsformål bære i seg konflikt mellom de ulike arbeidsoppgavene eller føre til at ett felt lider av dårlig måloppnåelse på bekostning av et annet? Menningene er delte, og etter pålegg fra landsstyret 2000 har sentralstyret utredet dagens organisasjonsformer for å identifisere mulige konfliktområder mellom fagforening, fag og forvaltningsoppgaver.

Den norske lægeforening har definert fire hovedoppgaver å engasjere seg i, nemlig fagforeningsfunksjon, forvaltning av offentlig regelverk, fagutvikling og helsepolitisk en-

gasjement. Slik har det vært siden landsstyremøtet i 1991, og slik bør det fortsatt være, konkluderer sentralstyret med, og fraråder at man arbeider videre med å splitte opp eller prioritere ned noen av hovedpilarene som foreningen bygger på. Man anser at bredden i arbeidsoppgaver snarere er med på å styrke foreningens posisjon i samfunnet enn å gi grobunn for konflikter. Talsmenn for sterkere fagforeningsprofil ser det motsatt.

Yrkesforeninger i sentralstyret?

Hvordan skal sentralstyret settes sammen? Praktiserende Spesialisters Landsforening ønsker diskusjon om dette og fremmer forslag om en lovendring som skal sikre at alle yrkesforeninger er representert i sentralstyret. Forslaget ble fremmet på landsstyremøtet 2000. Det er vurdert av sentralstyret, som konkluderer med at en slik endring bare kan vurderes i tilfelle landsstyret vedtar å sette i gang en debatt hvor den samlede strukturen i Legeforeningen blir tatt opp til ny gjennomgang. Praktiserende Spesialisters Landsforening fremmer forslaget på ny ved høstens møte.

Bakgrunnen for forslaget har utgangspunkt i forhandlingene om takstoppgjøret for 2001, som ble behandlet og godkjent i sentralstyret uten at Praktiserende Spesialisters Landsforening var tatt med på råd eller informert. Yrkesforeningen oppfattet dette som et brudd på tillit og reglement.

Med dagens ordning velges representanter til sentralstyret blant Legeforeningens 20 000 medlemmer. Hvilken yrkesforening kandidatene tilhører, skal ikke spille noen rolle. Hensikten er at sentralstyrets sammensetning får bredest mulig forankring i legegruppene som helhet. Praktiserende Spesialisters Landsforening mener en annen sammensetning er nødvendig for å sikre at alle sentrale organisasjonsledd har reell innflytelse i de fora hvor beslutningene tas. I begrunnelsen peker yrkesforeningen på at det ikke hersker tvil om at noen av sentralstyrets medlemmer til tider opptrer med sterke føring fra egen yrkesforening, selv om de formelt sett ikke oppnevnes som representanter for de ulike yrkesforeninger. Man kan ikke leve med en situasjon hvor man risikerer å bli satt på sidelinjen i spørsmål som er sentrale for en, mener Praktiserende Spesialisters Landsforening.

Livet etter sykehusreformen

Hvilken funksjon skal lønnsutvalget og tariffutvalget ha, hvordan skal de settes sammen og spille med sentralstyret? Disse spørsmålene har også vært gjennomgått av sentralstyret, etter pålegg fra landsstyremøtet 2000. Høringssvarene som har kommet inn, tyder imidlertid på at det ikke er ønske om store endringer i oppbyggingen av Legeforeningens forhandlingsordning. Yngre legers forening foreslår imidlertid at lønnsutvalget opphører i den form det har i dag. I spørsmål som gjelder lønn, ønsker yrkesforeningen at sentralstyret blir ut-

Egne kurs for tillitsvalgte – et Ylf-krav

I et innlegg av Gerd Tranø i Ylf-forum (1) blir det fortalt at bare fire deltakere meldte seg på til et trinn I-kurs for tillitsvalgte i Sør-Trøndelag i vår.

På spørsmål om hvordan det passer med kravet til Yngre legers forening (Ylf) om å beholde sitt eget kurssystem, svarer leder Bente Kristin Johansen slik: – Det hender at søkningen til trinn I-kurs ikke er så stor. Men regelen er at vi har høy søkning til kursene. Trinn II-kursene er det alltid fulle søkerlister til. Ylf må ha egne kurs først og fremst pga. sin spesielle ansettelsessituasjon, men også for å skape gode nettverk.

Det er hevdet at få Ylf-medlemmer deltar på Legeforeningens trinn I- og trinn II-kurs. På tillitsvalgtkursene i Legeforeningens regi i 2000–01 var i alt 72 (30 %) av 239 kursdeltakere assistentleger.

– Pål Gulbrandsen, Tidsskriftet
pal.gulbrandsen@legeforeningen.no

Litteratur

1. Tranø G. Skjerp dere... Ylf-forum nr. 5/2001: 20–1.

videt med representanter fra yrkesforeningene. Flere tar også til orde for at rollen til de to utvalgene blir tatt nærmere i øyesyn etter at sykehusreformen er i gang.

På fjorårets landsstyremøte fremmet Hordaland legeforening forslag om at det blir etablert et sekretariat i hver helseregion, og at det blir bygd opp et profesjonelt tillitsvalgtapparat i hver helseregion. Fylkesavdelingen anser at forhandlingskompetansen i dag er for lite samordnet, og at man trenger noen som kan ha oversikt over hele området det skal forhandles om i helseregionen. Faglig så vel som lønsmessig vil sekretariatet i helseregionen øke handlekraften, mener man i Hordaland-avdelingen.

Fylkesavdelingene være eller ikke være aktualiseres ved regionalisering av helsevesenet og statlig overtakelse av sykehusene. Noen vil mene at man bør legge ned fylkesavdelingene etter hvert som fylket forsvinner som forvaltningsnivå. Sentralstyret har konkludert med at det mer enn noen gang er viktig å bevare fylkesavdelingene som et samlande element (1). Spørsmålet om fylkesavdelingene er ikke tema på høstens landsstyremøte, men vil nok komme.

– Ingrid M. Høie, Tidsskriftet
ingrid.hoie@legeforeningen.no

Litteratur

1. Aarseth HP. Er svaret organisasjonsendring? Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 2339.
2. Yngre legers forening. Legeforeningens organisasjonsstruktur. Innstilling av 30. august 2001. Oslo: Yngre legers forening, 2001.
3. Bakke-utvalget. Økonomisk ansvarsdeling mellom hovedforeningen og yrkesforeningene. Rapport. Oslo: Den norske lægeforening, 2001.
4. Høie I. Ylf overveier utmeldelse av Legeforeningen. Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 2103.

Legeforeningen har passert 17 000 legemedlemmer

Totalt er det nå 20 353 medlemmer i Legeforeningen, studentene inkludert. Dette viser den oppdaterte lege- og medlemsstatistikken 11. september. Siden februar har medlemstallet steget med 200 nye.

Det er nå nesten 15 200 legemedlemmer i foreningen under 67 år i Norge. Alment praktiserende lægers forening har 3 800 medlemmer og Norsk overlegeforening 5 500 medlemmer. Yngre legers forening har passert 4 800 medlemmer og er omtrent like stor som Overlegeforeningen blant medlemmer under 67 år.

Oslo lægeforening har 4 000 medlemmer, og bevarer sin posisjon som den største fylkesavdelingen. Antallet som er medlemmer av både Yngre legers forening og Oslo lægeforening har nå passert 1 000.